

Co všechno znamená zrušení společnosti s ručením omezeným? (1. 12. 2023)

Co všechno znamená zrušení společnosti s ručením omezeným?

Založit společnost s ručením omezeným (dále také jen společnost) nebo koupit už společnost založenou na klíč je nyní otázkou hodin, náklady se pohybují v řádu tisíců. Její zrušení – a to i pokud už společnost reálně žádnou činnost nevykonává – je ale proces na několik měsíců, s náklady výrazně většími a většinou vyžaduje odbornou pomoc, protože je minimálně administrativně a časově náročný.

Rozhodnutí o likvidaci společnosti

V procesu zrušení a likvidace společnosti je klíčovým rozhodnutí společnosti o jejím zrušení s likvidací. Toto rozhodnutí přísluší valné hromadě společnosti (nebo jedinému společníkovi v její působnosti) a vyžaduje formu notářského zápisu. Notář pak k žádosti zapíše i potřebné změny do obchodního rejstříku (zejm. dodatek firmy společnosti „v likvidaci“, osobu likvidátora). Tady tedy vznikají první náklady celého procesu zrušení společnosti spočívající v odměně notáře za sepsání tohoto notářského zápisu, kterým se není možné jakkoli vyhnout (cca 6.000,- Kč plus DPH včetně přímého zápisu změn u společnosti do obchodního rejstříku).

Jelikož je povinná společnost sestavit účetní závěrku ke dni vstupu do likvidace, připravit soupis jmění ke dni vstupu do likvidace, a splnit i s tím související daňové povinnosti – zejména podání daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob (a samotná likvidace potrvá minimálně cca 4-5 měsíců), je vhodné jako datum vstupu do likvidace vybrat den, ke kterému by byla povinná společnost sestavit řádnou účetní závěrku – což šetří náklady na zpracování účetní dokumentace.

Je třeba doplnit, že společnost musí mít zapsaného skutečného majitele ve smyslu zákona o evidenci skutečných majitelů, aby se neaplikovala omezení v souvislosti s absencí tohoto zápisu – zejména hlasování společníka na valné hromadě (a někdy může tento zápis kupodivu chybět i tam, kde by mělo dojít k tzv. automatickému průpisu, např. u jednočlenných společností). Praxe ukazuje, že bez tohoto zápisu žádný notář notářský zápis o rozhodnutí společnosti neseptí. Často je tak prakticky prvním krokem právě náprava zápisu v evidenci skutečných majitelů (a s tím spojené další nevyhnutelné náklady, byť cca 1.000,- Kč – 2.500,- Kč plus DPH, dle situace).

Současně je potřeba doložit notáři ještě před přijetím rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací, že proti společnosti není vedeno trestní stíhání ani nevykonává uložený trest. Toto potvrzení vydá rejstříkový soud k žádosti společnosti, zpravidla do cca 14 dní, oproti úhradě soudního poplatku 150 Kč.

Pro rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací je také třeba mít připraven souhlas likvidátora se zápisem do obchodního rejstříku a výpis z evidence rejstříku trestů (pokud je likvidátor přítomen u notáře a je českým občanem, je schopen na místě zajistit notář).

Kroky v likvidaci společnosti

Následuje zveřejnění (dvakrát v rozmezí alespoň 14 dní) povinného oznámení o vstupu společnosti do likvidace s informací o probíhající likvidaci pro potenciální věřitele a výzvy k přihlášení jejich pohledávek (známé věřitele musí oslovit přímo společnost sama), a to v Obchodním věstníku (a tedy další náklady – 900 Kč až 1.800,- Kč plus DPH), byť novela nařízení vlády o č. 351/2013 Sb. snížila počet povinných zveřejnění v Obchodním věstníku na jedno, pokud je první zveřejnění

účinně založením výzvy do sbírky listin společnosti v obchodním rejstříku.

A čekání na uplynutí tříměsíční lhůty od druhého zveřejnění výzvy, v rámci které je možno v zásadě jen připravovat dokumentaci pro skončení likvidace (a samozřejmě provedení samotné likvidace, většinou ale likvidované společnosti procházejí faktickým ukončením činnosti před formálním zahájením procesu likvidace).

Jedním krokem, který realizovat možné je, je projednání archivace dokumentů společnosti (archiválií) s příslušným archivem ve smyslu zákona o archivnictví a spisové službě (nejčastěji výběr archiválií mimo skartační řízení). Je pravdou, že potvrzení archivu (nebo pravděpodobněji jen protokol o výběru archiválií mimo skartační řízení) již není povinnou přílohou návrhu na výmaz společnosti z obchodního rejstříku, tato povinnost společnosti ale zůstává (byť je v běžných případech značně diskutabilní, jaké následky by její porušení mělo, např. z pohledu odpovědnosti likvidátora vůči společnosti – jaká škoda by společnost mohla vzniknout?). Projednání s příslušným archivem nepodléhá žádnému správnímu poplatku. Doplnit je třeba, že likvidátor má bez ohledu na projednání s příslušným archivem povinnost zajistit uchování klíčových dokumentů souvisejících s likvidací po dobu 10 let.

Završení likvidace

Proces likvidace je pak završen předložením konečné zprávy likvidátora o průběhu likvidace spolu s návrhem na rozdělení likvidačního zůstatku (pokud tedy je co rozdělovat) a její schválení valnou hromadou. A samozřejmě přípravou písemných prohlášení likvidátora o průběhu likvidace – např. prohlášení o povinném zajištění uchování dokumentů týkajících se likvidace či o neexistenci probíhajících soudních nebo jiných právních sporů, jejichž stranou by byla společnost. Příložením obou potvrzení likvidátora k návrhu na výmaz společnosti z obchodního rejstříku lze jen doporučit.

Ke stejnému dni je třeba zpracovat též účetní závěrku (a nechat ji podepsat likvidátorem a řádně schválit valnou hromadou společnosti, stejně jako běžnou řádnou účetní závěrku) a podat přiznání k dani z příjmů (případně uhradit též srážkovou daň z likvidačního zůstatku, pokud tato povinnost pro společnost vyplývá, samozřejmě opět s příslušným daňovým tvrzením společnosti).

Splnění daňových povinností je klíčové, protože nezbytnou přílohou návrhu na výmaz společnosti z obchodního rejstříku je i souhlas správce daně s tímto výmazem (zjednodušeně a fakticky potvrzení, že správce daně neeviduje žádné nedoplatky ani nemá pochybnosti o splnění daňových povinností společnosti, které by zavdaly příčinu k daňové kontrole). Rejstříkové soudy většinou kromě souhlasu příslušného finančního úřadu vyžadují i souhlas příslušného celního úřadu – jakkoli společnost třeba nikdy žádnou daň či poplatek spravovaný celními úřady nehradila a ani k tomu neměla povinnost. Souhlas správce daně nevydává před skončením likvidace a podání posledního daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob (a samozřejmě i úhrady případných daní), řádově potřebují správci daně na vydání potvrzení několik týdnů (byť jim zákon dává až dvou měsíční lhůtu). Vydání tohoto potvrzení nepodléhá žádnému správnímu poplatku.

Posledním krokem je návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku (předepsaný formulář, který lze jednoduše připravit ve webové aplikaci Ministerstva spravedlnosti), jehož přílohami jsou potvrzení, schválení a také účetní a jiné dokumenty uvedené výše. Nutno říci, že rejstříkový soud samozřejmě obsah těchto listin přezkoumává a požadavky soudu na doplnění či upravení některých listin nejsou neobvyklé. Soudní poplatek se nehradí.

Závěrem

Výše uvedený postup není vyčerpávajícím popisem všech kroků, které mohou být v konkrétním případě potřeba pro dosažení úspěšného výmazu společnosti z obchodního rejstříku. V mnoha případech je i v případě fakticky neaktivních společností potřeba řešit složité otázky, které přetrvaly z minulosti – např. nesprávně vedené účetnictví tam, kde to může mít daňové dopady, často má společnost majetek, který je vhodné v rámci likvidace vypořádat byť může být bezcenný (např. ochranné známky) nebo nečekaného věřitele – a každá společnost má téměř vždy svá specifika daná jejím dřívějším – byť někdy

krátkým – fungováním (tím spíše „staré společnosti“, které se likvidují „jen pro pořádek“). Konzultaci s odborníky můžeme proto vždy jen doporučit.

JUDr. Ing. Petr Večeřa, advokát

Muzikář & Partners, advokátní kancelář